

BIỆT DỊCH KINH TẬP A-HÀM QUYỂN III

TỤNG 1: Phần 3

43. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Đức Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo:

–Ngày xưa, các A-tu-la tập hợp bốn loại binh gồm tượng, mã, xa, bộ, đều trang bị đầy đủ dụng cụ chiến đấu, muốn đến cõi trời Đao-lợi để đánh nhau với chư Thiên. Bấy giờ, Đế Thích nghe A-tu-la bố trí bốn loại binh, liền bảo thiên tử Tu-tỳ-la:

–Ta nghe A-tu-la bố trí bốn loại binh, người cũng phải trang bị bốn loại binh để đến đánh với chúng

Tu-tỳ-la thưa:

–Việc này rất tốt.

Sau khi nói xong, Tu-tỳ-la lại phóng dật vui chơi, không nhớ đến việc ấy. Đế Thích nghe A-tu-la ra khỏi thành, lại triệu Tu-tỳ-la đến bảo:

–Nay A-tu-la đã ra khỏi thành, người hãy trang bị bốn loại binh để đến đánh với chúng

Tu-tỳ-la thưa:

–Này Kiêu-thi-ca, việc này rất tốt.

Tu-tỳ-la vẫn ham chơi như cũ, không chuẩn bị chiến đấu.

A-tu-la trang bị bốn loại binh, đã lên núi Tu-di, tiến gần đến đỉnh. Đế Thích lại nói:

–Ta nghe A-tu-la tiến dần đến gần rồi, người hãy thống lĩnh bốn loại binh đến chống lại chúng.

Tu-tỳ-la nói kệ:

Nếu có chỗ thanh nhàn vô sự

Chỉ mong ta được ở chỗ ấy.

Đế Thích nói kệ:

*Nếu có chỗ nhàn lạc như vậy
Người hãy đưa ta cùng đến đó.*

Tu-tỳ-la lại nói kệ:

*Nay tôi lười biếng chẳng muốn đi
Không muốn trang bị, tuy nghe rõ
Thiên nữ, năm dục khắp bốn bên
Đế Thích cho tôi thỏa nguyện này.*

Đế Thích nói kệ đáp:

*Nếu có chỗ biếng nhác như vậy
Có trăm ngàn Thiên nữ vây quanh
Thỏa thích năm dục, hưởng an lạc
Nếu người đến đó, ta theo với.*

Tu-tỳ-la nói kệ:

*Chỗ nào vô sự không đao binh
Không khổ, hưởng lạc, cho tôi đến.*

Đế Thích nói kệ đáp:

*Này Tu-tỳ-la, có việc ấy
Ta sẽ cùng người hưởng vui ngay
Nếu từng thấy nghe không sợ nghiệp
Được sống an nhàn hưởng lạc hỷ
Này người, nếu có chỗ như vậy
Hãy nên đi đến, ta theo người
Người sợ lảm việc, muốn chỗ yên
Hãy mau nhanh chóng hướng Niết-bàn!*

Nghe lời ấy xong, Tỳ-la liền tập hợp bốn loại binh ra ngoài chiến đấu với A-tu-la. Chư Thiên đắc thắng, A-tu-la thua chạy, đem tất cả các loại trang cụ chiến đấu trở về cung của mình.

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Thích Đề-hoàn Nhân ở ngôi vị Thiên vương được đại tự tại, còn tự tinh cần, tán thán sự tinh tấn, hướng chi các ông xuất gia bằng lòng tin, mặc pháp y, sao lại không siêng năng tinh tấn, tán thán tinh tấn? Ai siêng năng tinh tấn, tán thán tinh tấn là làm đúng với pháp xuất gia.

Đức Phật dạy như vậy, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan hỷ phụng hành.

M

44. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ. Đức Thế Tôn bảo các Tỳ-kheo:

–Ngày xưa, ở chỗ A-lan-nhã, cách xa xóm làng có nhiều vị Tiên tu hành ở đó. Cách không xa ở chỗ chư Tiên ở, có chư Thiên cùng A-tu-la đánh nhau. Bấy giờ vua A-tu-la là Tỳ-ma-chất-đa-la mặc năm loại trang sức, đầu đội mũ thiên quan, tay cầm phất ma-ni, che lọng hoa ở trên, mang bảo kiếm, đi giày da quý báu, đến chỗ ở của chư Tiên nhân. Ông ta không đi vào bằng cửa, mà xuyên tường vào, cũng không chào hỏi, nói chuyện với chư Tiên, rồi xuyên vách đi ra.

Bấy giờ có một vị Tiên nhân nói:

–Tỳ-ma-chất-đa-la... không có tâm cung kính, không chào hỏi nói chuyện với chư Tiên, đi ra bằng vách.

Lại có vị Tiên lên tiếng:

–Những A-tu-la nào cung kính chào hỏi chư Tiên thì chắc thắng chư Thiên, nay thế là chắc chắn thua rồi!

Có một vị Tiên hỏi:

–Đó là ai?

Một vị Tiên bảo:

–A-tu-la vương Tỳ-ma-chất-đa-la.

Tiên nhân lại nói:

–Pháp luật của A-tu-la kiến thức nông cạn, không có giáo pháp, không tâm tôn kính, cũng như hàng nông phu. Chư Thiên chắc thắng, A-tu-la phải thua.

Sau đó, Đế Thích đến gần chỗ các vị Tiên, cởi bỏ năm loại trang sức của Thiên vương, đi vào bằng cửa, thăm hỏi ủy lạo các vị Tiên, chăm sóc khắp nơi, nói với các vị Tiên:

–Các vị đều an ổn, không có phiền não phải không?

Sau khi thăm hỏi, Đế Thích đi ra bằng cửa. Có một vị Tiên nhân hỏi:

–Đây là ai mà thăm hỏi, chăm sóc, đi xem xét khắp nơi, sau đó

mới đi ra, rất đúng giáo pháp, hình dáng đoan chính?

Một vị Tiên đáp:

–Đó là Đế Thích.

Một Tiên nhân nói:

–Chư Thiên rất kính thuận, hành động ôn hòa khiêm tốn. Chư Thiên phải thắng, A-tu-la thua.

Tỳ-ma-chất-đa-la nghe chư Tiên tán thán chư Thiên, chê bai A-tu-la nên rất phẫn nộ. Chư Tiên nghe như vậy, đến chỗ A-tu-la nói:

–Chúng tôi nghe Đại vương rất phẫn nộ.

Liền nói kệ:

*Chúng tôi cố đến đây
Muốn cầu xin ước nguyện
Cho chúng tôi an ổn
Không sanh sân nộ nữa
Nếu chúng tôi có lỗi
Xin chỉ dạy chúng tôi.*

Tỳ-ma-chất-đa nói kệ đáp:

*Không cho người an ổn
Các người xâm phạm ta
Hạ mình cầu Đế Thích
Với ta lại chê bai
Các người cầu an ổn
Ta cho người sợ sệt.*

Chư Tiên nói kệ đáp:

*Con người do hành động
Tự nhận lấy quả báo
Hành thiện tự nhận thiện
Hành ác, quả báo ác
Cũng như gieo hạt giống
Tùy giống được kết quả.
Nay người trồng giống khổ
Sau phải nhận quả báo
Nay ta xin an ổn
Lại cho ta sợ hãi*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Từ nay trở về sau
Nguyện người sợ hãi mãi!*

Chư Tiên đối mặt với A-tu-la nói xong, liền nương hư không bay đi. Tỳ-ma-chất-đa-la ngay đêm ấy mộng thấy giao chiến cùng Đế Thích, tâm rất sợ hãi. Đêm thứ hai, thứ ba cũng vậy. Ngay đêm thứ ba, quả nhiên quân lính của Đế Thích đến khiêu chiến. Tỳ-ma-chất-đa cùng chư Thiên giao chiến, A-tu-la thua, Đế Thích tiến thẳng đến cung A-tu-la. Bấy giờ Đế Thích tham dự nhiều trận đánh, đều đắc thắng, sau đó đến chỗ chư Tiên.

Chư Tiên ngồi phía Đông, Đế Thích ngồi đối diện ở phía Tây. Lúc đó có gió Đông thổi, chư Tiên hướng về Đế Thích nói kệ:

*Thân tôi xuất gia lâu
Dưới nách có mùi hôi
Gió thổi hương Thiên chủ
Hãy tránh sang phía Nam
Những mùi hôi như vậy
Chư Thiên vốn không ưa.*

Đế Thích nói kệ:

*Tập hợp nhiều loại hoa
Làm vòng hoa trên đầu
Đủ các loại mùi thơm
Thường thức mãi không chán
Chư Tiên người xuất gia
Mùi như các vòng hoa
Nay tôi đội trên đầu
Lấy đó làm ưa thích.*

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Đế Thích ở ngôi vị vua trời, luôn luôn cung kính người xuất gia. Tỳ-kheo các ông vì lòng tin xuất gia, cần phải cung kính như vậy.

Đức Phật dạy xong, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan hỷ phụng hành.

M

45. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Khi ấy, vào giữa đêm Thích Đề-hoàn Nhân với dung mạo thù diêu vượt hơn trời, người, vào giữa đêm, đến gặp Đức Phật, lay sát chân Phật, ngồi qua một bên. Trong tinh xá Kỳ-hoàn lúc đó hào quang rực rỡ, sáng hơn ban ngày. Thích Đề-hoàn Nhân nói kệ:

*Trừ diệt điều gì ngủ an ổn?
Trừ diệt vật gì không ưu sầu?
Diệt một pháp gì Cù-đàm khen?
Xin nguyện vì con giải nghi vấn.*

Đức Thế Tôn nói kệ đáp:

*Diệt trừ phần nộ ngủ an ổn
Diệt trừ phần nộ không ưu sầu
Nhỏ sạch gốc rễ gai độc giận
Hãy biết như vậy, này Đế Thích.
Như vậy phần nộ phá thiện mỹ
Trừ diệt phần nộ được ngợi khen.*

Thích Đề-hoàn Nhân nghe lời Phật dạy, nhiễu quanh Phật ba vòng, hoan hỷ phụng hành.

M

46. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Phật dạy các Tỳ-kheo:

–Vào ngày mồng tám hằng tháng, Tứ Thiên vương sai sứ giả tuần hành khắp thiên hạ, xem xét thế gian để biết có người hiếu dưỡng cha mẹ, kính thuận bậc Tôn trưởng, phụng sự Sa-môn, Bà-la-môn, người tu tập pháp thiện và kẻ làm ác. Vì thế cần phải tu hành pháp thiện, diệt trừ các điều ác, phòng ý giữ giới. Đến ngày mười bốn trong tháng, Tứ Thiên vương lại sai thái tử đi xem xét khắp thiên hạ. Đến ngày mười lăm, Tứ Thiên vương đích thân tuần hành xem xét, cũng như vậy.

Khi Tứ Thiên vương đã đi xem xét xong, đến gặp Đế Thích trên Pháp thiện đường, tâu:

–Trong chư Thiên và người đời có nhiều kẻ bất hiếu với cha mẹ, bất kính Sa-môn, Bà-la-môn, không phụng sự Sư trưởng và Tôn trưởng trong nhà, cho đến nhiều người không trì giới.

Bấy giờ, Đế Thích và chư Thiên nghe lời tâu này, buồn rầu không vui. Chư Thiên đều bày tỏ:

–Chư Thiên bị tổn giảm, tăng ích cho A-tu-la.

Trong thế gian, nếu có người thường siêng năng hiếu thuận với cha mẹ, cúng dường Sa-môn, Bà-la-môn, cho đến nhiều người trì giới, Tứ Thiên vương tâu việc này lên Đế Thích. Khi ấy chư Thiên rất vui mừng, đều bày tỏ:

–Người trong thế gian tu hành việc thiện, rất là hiền thiện, làm việc đáng làm, tăng ích cho chư Thiên, tổn giảm A-tu-la.

Đế Thích hoan hỷ nói kệ:

*Ngày mười bốn, mồng tám
Cùng với ngày mười lăm
Và trong tháng thần túc
Thọ trì giới thanh tịnh
Người này được sanh thiên
Công đức như thân ta.*

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Lời Đế Thích nói chưa gọi là lời thiện. Tại sao vậy? Nếu là bậc A-la-hán đã dứt sạch các lậu, việc làm đã hoàn tất, mới nên nói kệ này:

*Ngày mồng tám, mười bốn
Cùng với ngày mười lăm
Và trong tháng thần túc
Thọ trì giới thanh tịnh
Người này được thắng lợi
Công đức như thân ta.*

Đức Phật và bậc A-la-hán nói lên kệ này, gọi là thật thuyết, gọi là thiện thuyết.

Đức Phật dạy như vậy, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan

hỷ phụng hành.

M

47. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Bấy giờ Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Ngày xưa, vua A-tu-la là Chất-đa bị bệnh trầm trọng. Thích Đề-hoàn Nhân đến chỗ vị ấy. A-tu-la vương nói với Đế Thích:

–Mong ông hãy làm cho ta hết bệnh, thân được an ổn, khỏe mạnh, mập mạp như xưa.

Đế Thích nói:

–Ông có thể dạy ta huyền thuật của A-tu-la thì ta sẽ làm cho ông hết bệnh, an ổn, vui vẻ như trước.

A-tu-la lại nói:

–Hãy đợi ta hỏi các A-tu-la. Nếu được, ta sẽ dạy cho ông.

Vua A-tu-la liền hỏi các A-tu-la. Trong nhóm, có một A-tu-la gian dối thừa với Tỳ-ma-chất-đa-la:

–Từ lâu Đế Thích đã làm việc ngay thẳng, hiền thiện, không có các lời dối trá. Đại vương có thể nói với Đế Thích: “Ông học huyền thuật gian dối của A-tu-la sẽ đọa vào địa ngục Lô lâu”. Nếu Đế Thích nói với Đại vương: “Ta không học huyền thuật kia của A-tu-la”. Đại vương hãy bỏ đi, bệnh chắc chắn sẽ hết.

Vua A-tu-la làm theo lời ấy, nói kệ với Đế Thích:

Đế Thích ngàn mắt, chồng Xá-chỉ

Nếu biết huyền thuật phải bị đọa

Vào trong địa ngục Lô lâu kia

Suốt cả một kiếp bị thiêu đốt.

Đế Thích nghe lời nói này, liền bảo:

–Thôi, thôi, ta không cần huyền thuật.

Đế Thích phát ngay lời nguyện:

–Mong cho ông hết bệnh, an ổn, không nguy hiểm.

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Thích Đề-hoàn Nhân tuy ở địa vị vua trời, vẫn không chịu dối trá, làm việc chân thật, hướng chỉ các ông đã xuất gia, cạo bỏ râu tóc

mà lại không từ bỏ các hành động đối trá, làm việc chân thật ngay thẳng hay sao? Ai hành động ngay thật là đúng pháp xuất gia.

Đức Phật dạy như vậy, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan hỷ phụng hành.

M

48. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Bấy giờ Đế Thích đến chỗ Đức Phật, khi sắp trở về, xin thọ một giới. Một giới là gì? Nếu con trở về cung gặp những kẻ oán ghét, giả như họ đến hại con, con đối với họ quyết không gây hại.

Tỳ-ma-chất-đa-la được nghe Đế Thích trì giới như vậy liền cầm gương bén đứng đợi trên đường đi. Thích Đề-hoàn Nhân nghe vua A-tu-la đang cầm gương bén đợi ở bên đường, từ xa nói với vua A-tu-la:

–Hãy dừng lại, dừng lại! Ông đã tự trời.

Tỳ-ma-chất-đa-la nói với Đế Thích:

–Ông ở nơi Đức Phật, thọ một giới, nói: “Nếu con trở về cung gặp những kẻ oán ghét, nếu họ hại con, con đối với họ quyết không gia hại”. Chẳng lẽ ông không có thọ giới như vậy sao?

Đế Thích đáp:

–Ta tuy thọ giới, nay bảo ông: “Hãy đứng tại chỗ! Ông đã tự trời”. Lời nói ấy đối với giới không có phạm.

Tỳ-ma-chất-đa-la nói:

–Kiều-thi-ca hãy thả ta ra.

Đế Thích đáp:

–Người hãy thề rằng đối với ta không còn gây oán ghét, ta sẽ thả người.

Tỳ-ma-chất-đa-la liền tuyên thệ:

Tham, sân, vọng ngữ, báng Hiền thánh

Ác báo việc ấy tôi phải chịu.

Đế Thích nghe lời thề này liền bảo Tỳ-ma-chất-đa-la:

–Nay ta thả ông.

Thích Đề-hoàn Nhân trở lại chỗ Phật, lạy sát chân Ngài, bạch:

–Thưa Thế Tôn, Tỳ-ma-chất-đa-la nghe con thọ giới, liền cầm gương bén đợi ở bên

đường, mưu đồ hại con. Khi ấy, con nói với A-tu-la: “Hãy đứng lại, đứng lại! Ông đã bị trói rồi!”. Tỳ-ma-chất-đa nói với con: “Ông ở chỗ Đức Phật thọ trì một giới: nếu ta trở về cung gặp kẻ oán ghét, giả như muốn hại ta, ta đối với họ quyết không làm hại. Ông có thọ giới như vậy không?”. Con liền đáp: “Ta tuy thọ giới, chỉ bảo người đứng lại, nay người tự trói, lời nói như vậy không có phạm giới”. Tỳ-ma-chất-đa liền bảo con: “Này Kiều-thi-ca, hãy thả tôi ra”. Con trả lời: “Người phải thể nặng: gặp lại ta không còn sanh oán ghét, ta sẽ thả người”. Tỳ-ma-chất-đa nghe con nói, liền nói kệ:

*Tham, sân, vọng ngữ, báng Hiền thánh
Ác báo việc ấy tôi phải chịu.*

Con nghe lời thề này liền thả ông ta đi.

Đế Thích lại bạch Phật:

–Vị A-tu-la ấy đã phát lời thề trọng thệ. Từ nay về sau có còn gây điều ác do oán ghét không?

Phật bảo Đế Thích:

–A-tu-la nếu như không thề cũng không làm ác, huống chi đã thề rồi.

Đế Thích nghe lời Phật dạy vô cùng hoan hỷ, biến mất tại chỗ, trở về Thiên cung.

M

49. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Bấy giờ Phật bảo các Tỳ-kheo:

–Một lúc nọ, Đế Thích cùng A-tu-la đánh nhau. Bấy giờ chư Thiên thua, A-tu-la thắng. Khi ấy Đế Thích thấy đã bị thua, liền hồi giá muốn trở về Thiên cung. Giữa đường, ông ta thấy cây Khổ-sa-la, trên cây có ổ Kim sí điểu. Đế Thích liền ra lệnh cho người đánh xe Ma-đắc-lê:

–Trong ổ này có hai trứng chim, nếu rớt ra ắt bị thương tổn. Người hãy quay xe lại để tránh cây này.

Đế Thích hưởng về Ma-đắc-lê, nói kệ:

*Người xem ổ trên cây
Trong ổ có hai trứng*

*Nếu xe chạy đung cây
Trúng rơi chắc bị vỡ
Dầu ta đem thân này
Vào trận A-tu-la
Mạng sống bị giết chết
Quyết không hại trúng chim.*

Đế Thích nói kệ xong, liền cho quay xe chạy ngược lại. Chúng A-tu-la thấy Đế Thích quay lại, phát sanh sợ hãi, bảo với nhau:

– Vừa rồi Đế Thích trá bại thoái lui, nay quay trở lại, chắc phá quân ta.

Chúng A-tu-la tức thời thoái lui, chư Thiên cũng lui quân, trở về thành mình.

Đức Phật bảo các Tỳ-kheo:

– Thích Đề-hoàn Nhân ở ngôi vua trời vẫn luôn luôn thực hành từ bi nhẫn nhục. Các Tỳ-kheo phải học như vậy.

Các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan hỷ phụng hành.

M

50. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thuộc nước Xá-vệ.

Bấy giờ là ban đêm, Thích Đề-hoàn Nhân cùng A-tu-la Bạt-lij-bà-lâu-chi, với hào quang rực rỡ cùng đến chỗ Phật, lạy dưới chân Ngài, ngồi qua một bên. Hào quang của Đế Thích và Tỳ-lâu-chi chiếu khắp khu Kỳ-hoàn sáng như ban ngày.

Bạt-lij-bà-lâu-chi ngồi ở một bên, nói kệ:

*Những người thường tinh tấn
Mong cầu chắc thành tựu
Đã cầu được nghĩa lý
An ổn hưởng diệu lạc.*

Đế Thích cũng nói kệ:

*Những người thường tinh tấn
Mong cầu tất thành công*

*Đã cầu được sự nghiệp
Tu nhẫn là tối thắng.*

Đế Thích bạch Phật:

–Thế Tôn, những lời chúng con nói, lời nào lợi ích, lời nào không lợi ích?

Đức Phật bảo Đế Thích:

–Người giỏi phân biệt, lời nói đều khéo léo. Nay các người hãy nghe lời Ta nói:

Đức Phật nói kệ:

*Tất cả chúng sanh đều vì lợi
Sự ham muốn tùy theo tâm niệm
Vui đạt ước muốn, được lợi dục
Người tinh tấn cầu ắt thành công
Đã được sự nghiệp, nhẫn tối thắng
Thế nên cần phải tu hành nhẫn.*

Đế Thích và Tỳ-lâu-chi nghe lời Phật dạy, lay sát chân Phật, biến mất tại chỗ, trở về Thiên cung.

M

51. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại vườn trúc Ca-lan-đà, thuộc thành Vương xá. Trong thành ấy có một người nghèo khổ, bần cùng, thật đáng thương, đối với Phật pháp sanh lòng tin thanh tịnh, giữ giới trong sạch, có tụng đọc kinh, bố thí chút ít. Do nhân duyên quả báo của bốn việc ấy, sau khi qua đời, vị đó sanh vào cõi trời Đao-lợi, ở chỗ thắng diệu hoàn toàn. Vị trời mới sanh này có ba việc thù thắng: Một là sắc thù thắng, hai là tiếng khen thù thắng, ba là tuổi thọ thù thắng.

Chư Thiên thấy vị ấy xong, liền cùng nhau cung kính, đến chỗ Đế Thích bạch:

–Vị trời mới sanh có ba việc thù thắng, hơn các vị khác.

Đế Thích nói:

–Trước đây ta đã từng thấy vị trời mới sanh kia, khi còn làm người bần cùng khốn khổ, rất tiêu tụy, với tín tâm ngay thẳng hướng đến Tam bảo, giữ gìn tịnh giới, tu hành bố thí ít nhiều, nay được sanh

lên Đạo-lợi thiên.

Bấy giờ Đế Thích nói kệ:

*Ai có tịnh tín với Tam bảo
Tâm ấy vững chắc không lay chuyển
Giữ giới đã thọ không hủy phạm
Nên biết người này không phải nghèo
Gọi là trí tuệ và sống lâu
Vì kính tín Tam bảo Vô thượng
Được sanh cõi trời hưởng thắng lạc
Thế nên cần phải học như thế.*

Chư Thiên nghe kệ này hoan hỷ tín thọ, làm lễ trở về cung.

M

52. Tôi nghe như vậy:

Một thời, Đức Phật ở tại núi Kỳ-xà-quật, thuộc thành Vương xá.

Trong thành Vương xá, có chín mươi sáu loại ngoại đạo đều cùng nhau cúng tế. Đàn việt nào tín ngưỡng ngoại đạo Già-lặc thì nói: “Phải cúng dường thầy Già-lặc của tôi trước”. Tín đồ của ngoại đạo Bà-la-bà-thật cũng nói: “Phải cúng dường thầy Bà-la-bà-thật của tôi trước”. Tín đồ theo ngoại đạo Càn-đà đều bày tỏ: “Phải cúng dường thật lớn cho thầy Càn-đà của tôi trước, sau mới đến người khác”. Tín đồ của ngoại đạo Tam thủy phát biểu: “Nên cúng dường thầy Tam thủy của tôi trước”. Tín đồ theo ngoại đạo Lão thanh văn phát biểu: “Phải cúng dường thầy Lão thanh văn của tôi trước”. Tín đồ của ngoại đạo Đại thanh văn cũng nói: “Phải cúng dường thầy Đại thanh văn của tôi trước”. Tín đồ của Phật giáo cũng bày tỏ: “Phải cúng dường Đức Như Lai đạo sư và chúng Tăng của tôi trước”.

Khi ấy Thích Đề-hoàn Nhân tự nghĩ: “Dân chúng thành Vương xá sanh tà kiến lớn. Phật và Tăng đang ở đời, nếu để họ sanh tà kiến thật là bất thiện.”

Đế Thích liền biến hình thành một vị Bà-la-môn già, dung mạo đoan chính, đi xe ngựa trắng, các thanh niên hầu hạ hai bên, hướng đến đàn tràng, đi thẳng vào giữa. Dân chúng thành Vương xá tự nghĩ: “Vị Bà-la-môn già này trước đây ở đâu? Chúng ta hãy đi theo”.

Đế Thích biết ý nghĩ trong tâm mọi người, liền quay xe về phương

Nam, hướng tới núi Linh thú, đến sân để xe dừng lại đó, xuống xe đi bộ vào chỗ Đức Phật, lạy sát chân Phật, ngồi qua một bên.

Đế Thích nói kệ:

*Thánh vương chuyển pháp luân
Vượt khổ đến bờ kia
Không oán ghét sợ hãi
Con xin đánh lễ Ngài
Có người muốn tu phước
Nên bố thí chỗ nào?
Muốn tinh tấn cầu phước
Phải sanh tâm kính tín
Ngày nay tu bố thí
Đời sau được thiện báo
Trong những phước điền nào
Cho ít, được quả lớn?*

Khi ấy Đức Thế Tôn ở núi Kỳ-xà-quật, vì trời Đế Thích giảng giải về sự tối thắng trong các cuộc tế lễ, đáp bằng kệ:

*Bốn quả và bốn hướng
Thiên định, Minh hạnh túc
Sức công đức sâu xa
Như nước trong biển lớn
Đây mới là thật thắng
Đệ tử Bạc Điều Ngự
Trong thế gian tối tằm
Thấp ngọn đèn trí tuệ
Thường vì các chúng sanh
Thuyết pháp làm hướng đạo
Gọi là tăng phước điền
Rộng lớn không bờ bến
Bố thí phước điền này
Được gọi là thiện thí,
Cúng tế phước điền này
Được gọi là thiện tế
Đốt vật để tế trời*

*Nhọc công, không phước đức
Đốt vậy không phải thiện.
Nếu đối với phước điền
Tạo nghiệp thiện chút ít
Sau được lợi ích lớn
Đốt vậy gọi là thiện.
Để Thích cần phải biết
Đấy là phước điền tốt
Cúng dường một vị tăng
Sau quyết được quả lớn
Việc này nói đúng lúc
Thế gian hiểu lời dạy
Phật vô lượng công đức
Nói trăm kệ khen Tăng
Tối thượng trong tế tục
Phước điền, Tăng đứng đầu
Người nào trồng ít thiện
Được quả không thể lường
Thế nên Thiện tượng phu
Nên phải cúng dường Tăng
Bậc tổng trì Chánh pháp
Nên gọi là Tăng bảo.
Thí như trong biển lớn
Có nhiều loại châu báu
Biển Tăng cũng như vậy
Nhiều công đức quý giá.
Ai siêng cúng Tăng bảo
Chính là Thiện tượng phu
Đã có hoan hỷ tín,
Ai tín tâm bố thí
Nên biết người như vậy
Được ba thời hoan hỷ.
Vì ba thời hoan hỷ
Nên vượt ba nẻo ác
Trừ sạch các cấu trần*

*Nhỏ tên độc phiền não.
Tâm tịnh, tự tay cho
Tự lợi và lợi tha
Thường cúng tế như vậy
Người này được gọi là
Bậc trí sáng thế gian
Tín tâm đã thanh tịnh
Được tới chốn vô vi
Cảnh giới rất an lạc
Người trí sanh đến đó.*

Đế Thích nghe kệ xong rất hoan hỷ, biến mất tại chỗ, trở về Thiên cung. Sau khi Đế Thích trở về cung, các Trưởng giả Bà-la-môn trong thành Vương xá đều rời chỗ ngồi, mặc áo bầy vai bên mặt, quỳ gối phải xuống đất, chấp tay hướng Phật, bạch:

– Cầu mong Thế Tôn và chúng Tỳ-kheo vào sáng mai hoan hỷ thọ thỉnh tới đàn lớn.

Khi ấy Đức Như Lai im lặng nhận lời. Các Trưởng giả Bà-la-môn ở thành Vương xá biết Phật im lặng thọ thỉnh, liền đánh lễ nơi chân Phật rồi trở về nhà. Những người ấy sau khi trở về nhà đều chuẩn bị thức ăn uống thanh tịnh, thơm ngon, mọi chỗ đều tinh sạch.

Sáng sớm, họ bố trí đầy đủ tòa ngồi, nước sạch để rửa và sai sứ giả đến núi Linh thú, bạch Thế Tôn:

– Thưa Ngài, đã đến giờ.

Bấy giờ Thế Tôn mặc y, mang bát dẫn đầu, chúng Tăng theo sau, đến thành Vương xá, vào chỗ tế đàn lớn. Đến nơi, Như Lai trải tòa ngồi trước chúng Tăng. Người trong thành bố trí tòa ngồi đẹp để chúng Tăng ngồi. Các Trưởng giả... thấy đại chúng đã ngồi ổn định, cùng nhau dâng nước sạch. Sau đó, các Trưởng giả Bà-la-môn tự tay dọn các món ăn thơm ngon. Khi ấy mọi người đều muốn được lợi ích.

Thế Tôn quan sát chúng Tăng thọ trai đã xong, liền đưa bát cho A-nan. Mọi người đều tự trải tòa ngồi, ngồi ở trước Đức Phật, nhất tâm kính ngưỡng, cầu được nghe pháp. Đức Như Lai tán thán sự bố thí ấy, nói kệ:

*Kinh sách Bà-la-môn
Tế lửa là tối thượng*

*Trong sách vở ngoại đạo
Bà tử thất tối thượng.
Những người trong thế gian
Quốc vương là tối thượng
Trong trăm sông, khe suối
Biển lớn là đứng đầu
Các tinh tú ban đêm
Ánh sáng trăng vượt trội
Trong các loại ánh sáng
Nhật quang sáng đứng đầu
Trên dưới và bốn phương
Thế gian và Trời, Người
Trong các chúng Thánh hiền
Phật tôn quý bậc nhất.*

Đức Thế Tôn vì dân chúng thành Vương xá thuyết pháp giảng dạy lợi ích, làm cho họ hoan hỷ, rời từ già.

Đức Phật giảng như vậy, các Tỳ-kheo nghe lời Phật dạy, đều hoan hỷ phụng hành.

Kệ tóm lược:

*Tu-tỳ-la, Tiên nhân
Diệt sân, ngày mồng tám
Bệnh và trì một giới
Ổ chim và Bà-lê
Người nghèo và tế lớn.*

M